

Het Cliënten Beraad Almere (CBA) wil de Almeerse minima de mogelijkheid geven mee te denken en mee te praten met de over de positie van de Almeerders met een laag inkomen. Wonen en inkomen zijn belangrijke zaken voor Almeerders met een laag inkomen. Met acties op die terreinen heeft het CBA regelmatig iets kunnen bereiken. Hierna volgen een paar voorbeelden van wat grotere kwesties waarmee het CBA actief is geweest:

1. Gemeentelijke kwijtschelding

In 1990 verplichtte de rijksoverheid alle gemeenten om kwijtscheldingsverzoeken uniform te bekijken. Daardoor kwam een einde aan de bestaande gemeentelijke vrijheid. Het effect daarvan was dat de minima geen kwijtschelding meer kregen van de combiaanslag. De Almeerse minima moesten zo'n 5 procent van hun inkomen gebruiken om lokale aanslagen te betalen.

Het CBA heeft vervolgens samen met de Dienst Sociale Zaken een petitie opgesteld en in Almere verspreid. Met die petitie konden belastingplichtigen aan de rijksoverheid duidelijk maken dat de gemeenten meer eigen vrijheid moesten krijgen.

De wethouder sociale zaken Marja van Bijsterveldt en het CBA hebben de ondertekende petitie aan het toenmalige Tweede Kamer lid Melkert aangeboden. Die heeft de brieven meegenomen naar Den Haag. Een paar jaar later kregen de gemeenten weer wat eigen vrijheid voor het verlenen van kwijtschelding. Daar maakt de gemeente Almere sinds 1997 optimaal gebruik van.

2. Wachttijden voor een huurwoning

Het CBA heeft in 1994 bekeken hoe het stond met de wachttijden voor een woning in Almere. Woningzoekenden met een laag inkomen moesten toen ongeveer zes jaar wachten. Wie een iets duurere sociale woning kon huren, had een wachttijd van een half jaar. Voor de duurste huurwoningen bestond een wachttijd van een dag.

De scheefgroei in wachttijden bleek veroorzaakt te worden door verschillende inkomenseisen. Verhuurders, gemeente en ministerie van VROM hanteerden allemaal hun eigen inkomenseisen voor toekomstige huurders. De gemeente stelde de hoogste inkomenseis, daarna volgden de particuliere en sociale verhuurders. Het ministerie van VROM stelde de laagste inkomenseis. Met andere inkomenseisen bleek de scheefgroei in wachttijden bestreden te kunnen worden.

Het CBA-rapport *De Toegang tot de Almeerse Woningmarkt, inkomens en huurprijzen in een nieuwbouwnstad* is met de lokale politiek, woonconsumenten en verhuurders besproken. De voorstellen van het CBA zijn verwerkt in een nieuwe manier van verdelen van goedkope huurhuizen. Daardoor zijn de wachttijden in 1995 aanzienlijk korter geworden. Sindsdien blijken de wachttijden helaas weer op te lopen.

3. Betaalbaar wonen

Het aantreden van de minister van sociale zaken Melkert in 1994 leverde vrijwel meteen een probleem op voor de minima in Almere. De gemeente mocht niet langer aan Almeerders met een laag inkomen een compensatie te geven voor de extra hoge woonlasten. Het CBA heeft Melkert

vervolgens gevraagd of hij het de minima onmogelijk wilde maken om op het nieuwe land te wonen. Dat bleek niet de bedoeling van de kersverse minister. De vorm waarin de gemeente Almere de regeling had gegoten was in strijd met de Algemene bijstandswet.

Het CBA heeft vervolgens samen met de Dienst Sociale Zaken een petitie opgesteld en rondgestuurd. Die petitie bevatte een oproep om nieuwbouw betaalbaar te houden voor huurders met een minimum-inkomen. De petitie is door 1.809 Almeerders ondertekend.

Het duurde een paar jaar voordat minister Melkert de petitie in ontvangst kwam nemen. Hij kon toen vertellen dat Almeerse huurders in de toekomst meer huursubsidie zouden krijgen. Melkert bleek te hebben gezorgd voor een aparte regeling in het ontwerp van de Huursubsidiewet. Daardoor zouden huurders in groeisteden meer huursubsidie gaan krijgen. Die aparte regeling vond de Tweede Kamer zo mooi dat die voor heel Nederland van toepassing werd.

4. Het minimale huishoudboekje

Op verzoek van het CBA heeft een Almeerse bijstandsmoeder heel 1996 al haar inkomsten en uitgaven bijgehouden. Het CBA heeft de Almeerse geïnterviewd en heeft een analyse laten maken van alle kosten die bestreden moeten kunnen worden uit een bijstandsuitkering. Al die informatie is gevoegd bij het beeld van de Almeerse werkelijkheid met zijn kansen en bedreigingen.

Al die informatie is geworden tot het boekje *HET MINIMALE HUISHOUDBOEKJE, De winst- en verliesrekening van een bijstandsuitkering*. Dat boekwerk is in 1999 tijdens een forumdiscussie besproken met beleidsambtenaren, politici, belangstellenden en direct betrokkenen.

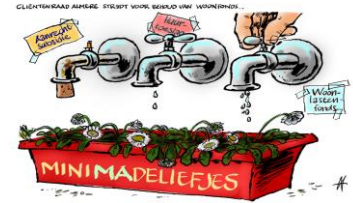
Volgens een onderzoek van het CBS uit 1974/1975 zou een huishouden gemiddeld 12,7 procent van het inkomen gebruiken om te sparen of leningen af te lossen. De gemeente ging van die informatie uit bij het beoordelen van aanvragen om bijzondere bijstand. Wie niet gespaard had kreeg geen bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen.

Uit het boekje bleek dat een bijstandsuitkering alleen ruimte biedt voor de allernoodzakelijkste uitgaven. Zo'n minimuminkomen bevat alleen in theorie reserveringsruimte voor grotere vervangingsuitgaven. Tijdens een forum discussie met lokale politici is de inhoud van het Minimale Huishoudboekje besproken. Door de discussie zijn bestaande onjuiste beelden bijgesteld. Enige tijd later is in de gemeentelijke richtlijn vastgelegd dat een bijstandsuitkering geen reserveringsruimte kent.

De consequentie van dit uitgangspunt is dat een Almeerder met een minimuminkomen niet kan reserveren. Vervangingsuitgaven moeten daarom met geleend geld worden bekostigd. Als dat – volgens de Stadsbank Midden Nederland - niet verantwoord is, ligt er voor de Dienst Sociale Zaken een taak om leenbijstand te verstrekken.

5. Hogere bijdrage

In 1997 zag de eerste versie van de Bijdrageregeling Meerjarige Minima het licht. De gemeente wilde Almeerders die al drie jaar rond moesten komen van een minimum-inkomen een eenmalige uitkering geven voor de vervanging van een koelkast of iets dergelijks. Het geld kon ook voor het lidmaatschap

Een woonlastenfonds is namelijk geen inkomensondersteunende voorziening. De rechtvaardigingsgrond voor een woonlastenfonds is gelegen in het de kwaliteitskorting en het ontbreken van voldoende huurwoningen met een goedkope huurprijs in Almere. De kwaliteitskorting is door de rijksoverheid bedoeld als aansporing voor huurders om naar een goedkope huurwoning te verhuizen.

Die kwaliteitskorting veroorzaakt, naar mate de huurprijs hoger is, een oplopend gat in het minimale huishoudbudget. De rijksoverheid zet zo de huurder aan tot verhuizen naar een goedkope huurwoning. Almere kent bijna geen goedkope huurwoningen. Volgens de woningcorporaties zijn die goedkope huurwoningen ook niet bij te bouwen.

In 2011 kondigden burgemeester en wethouder een onderzoek aan naar het Woonlastenfonds. Het leek er op dat die noodzakelijke compensatie voor het ontbreken van goedkope huurwoningen een langzame dood zou sterven. Dat zou een gevolg zijn van de wereldwijde kredietcrisis. Het CBA heeft tijdens een vergadering van de raadscommissie meer dan duizend ondertekende petitie's tot behoud van het Woonlastenfonds overhandigd.

9. ArenaDebat

In 2014 heeft het CBA een debat georganiseerd met lokale politici. Bij dat debat stonden de thema's wonen, zorg en armoede centraal. Dat debat vond plaats in de aanloop naar de verkiezingen van een nieuwe gemeenteraad. Met dat debat heeft het CBA de aandacht van Almeerders met een smalle beurs gevestigd op het belang van die verkiezingen.

10. Conferentie Armoede en schulden

Armoede en schulden zijn problemen die bijna altijd samengaan met het rondkomen van een minimuminkomen. Dat was voor het CBA aanleiding om in 2015 een conferentie te organiseren met als doel om de Almeerders met een smalle beurs en stem te geven. Burgemeester Franc Weerwind heeft de conferentie geopend. Aan de conferentie hebben zo'n honderd personen deel genomen. De conferentie is voor het CBA aanleiding geweest om burgemeester en wethouders duidelijk te maken dat leven in Almere duur is.

Het CBA heeft geadviseerd om daarom het Woonlastenfonds in stand te houden en vast te houden aan het inzicht dat iemand met een minimaal inkomen niet kan sparen om zaken te vervangen. Vanwege de voorbeelden die tijdens de conferentie naar voren kwamen heeft het CBA benadrukt dat goede concrete en correct informatie noodzakelijk is. Vanwege de niet positieve beelden over de schuldhulpverlening in Almere, heeft het CBA opgeroepen om de preventieve schuldhulpverlening los te koppelen van de schuldhulpverlening.

11. Het grondrecht Wonen

Samen met de Woonbond en FNV Lokaal heeft het CBA in 2018 in het Stadhuis van Almere het verkiezingsdebat over het Grondrecht Wonen georganiseerd. Voor dat debat zijn acht grote landelijke partijen uitgenodigd. Aan het debat hebben zes landelijke politici van PvdA, D66, CDA, SP, GroenLinks en 50PLUS deelgenomen.

Het debat vond plaats aan de hand van drie stellingen:

- Verhuurders vragen een veel te hoge prijs voor sociale huurwoningen;
- De verhuurdersheffing moet van tafel;
- Geen aparte woningen meer voor senioren en huurders met een handicap.

12. Analyse van de verhuring van sociale huurwoningen

Het CBA heeft een analyse gemaakt van sociale huurwoningen die in 2018 zijn verhuurd. Die analyse is gelegd naast de onregelmatig verschijnende monitor. Uit die analyse kwam een ander beeld naar voren. De analyse is voor de Adviesraad Sociaal Domein aanleiding geweest om in maart 2019 een ongevraagd advies met de titel 'Meer inzicht, meer bouwen en beter verdelen' uit te brengen. (Te vinden via <https://asdalmere.nl/armoede-participatie-en-wonen/>)

13. Een fictieve woongroep

De gemeente wilde iets doen tegen de verhuur van kamers in koopwoningen. Daarvoor was een bestemmingplan opgesteld. Door die nieuwe regels zou het minder eenvoudig worden om eengezinswoningen om te toveren in een pand voor de verhuur van kamers.

Tijdens een Beraadsgroep bleek dat een makelaar al een contract had bedacht om die regels te ontduiken. Het bestemmingplan wilde het niet namelijk onmogelijk maken dat woongroepen een huis zouden gaan huren. De makelaar had een contract opgesteld waardoor het leek alsof de huurders van kamers een woongroep waren.

Het CBA heeft deze poging om de regels te ontduiken onder de aandacht gebracht. Door een amendement is deze poging van een makelaar gestrand.